

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos pétsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. **Becsben:** Oppelik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

30. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czímzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyiltérben megjelenő közlemények után három hasábos pétsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

— Kéziratok nem küldetnek vissza. —

A községi köztelherviselés igazságos felosztásáról.

A „Székesfehérvár és Vidéke” folyó évi ápril 7-diki számában, a községek képviselő testületeiről című vezércikkben egy „népbarátja” hivatkozva az 1871. évi XVIII. törvényekre, az abban körülírt jogokra és kötelezettségekre jónak látja a községek figyelmét felhívni s a köztelherviselés igazságos felosztására oktatja és buzdítja a képviselőket.

A szándék mindenestre dicséretes, azonban „népbarátunkat” heve nagyon elragadta és talán észre sem vette, hogy csupa merő jó akaratból oly tanokat hirdetett és tanácsokat osztogatott, melyek nemcsak az általa hivatkozott törvénybe ütköznek és így veszélyes tanácsok közé tartoznak; hanem a községek érdekeit is veszélyeztetik és melyeket okvetlen megkell a nyilvánosság előtt czáfolni már csak azon egyszerű okból, mert a törvényrendekezéseivel amugy sem igen ismeretes és nem rokonszenvező nép fogalmait az ily „jóakaratu elmékedések” annyira mezzavarnák, hogy bár nem tesszük föl, de mégis akadhatna oly „józan” képviselő testület, mely az adott tanácsot megfogadná és gyakorlatilag érvényesíteni is jónak látná.

A ki az érintett cikket figyelemmel olvasta, bizonyára megfog botránkozni már annak általános iránya fölött is; mert midőn a szegény emberről azt mondja, „hogy községe és megyéje terheit réves rerejtékkel riseli” s hogy révső erőmegfeszítéssel fájrad, addig jó birtok nagyurakat ugy állítja olvasói elé, kik nevetve nézik a világot.

Hogy a „népbarát” mit gondolt, midőn ezen s

ehhez hasonló „népszeru” phrasisokkal mutatta be a „szegény parasztot” és a jómódu „nagyurat” azt nem kutatom; de hogy én s velem együtt sokan, ebben nem is leplezett, hanem egészen nyilt izgatást fogunk találni a birtokos osztály ellen, azon talán népbarátja sem fog megütöközni.

Hogy mi czelt akart czikkező elérni azt sem tudom; de hogy ilyenemü felszólalásokkal, oly káros és romboló hatásu mozgalom csirái hintetnek el, mely utóhatásaiban a községi szervezet fokozatos fejlődését hosszú időre visszataszítja és a társadalmi rendet veszélyezteti; azt viszonyaink számba vétele mellett alig fogja valaki tagadhatni.

Azonban nem feladatomban jelenleg az érintett cikkek általános irányát bírálgatni, mert végre is „népbarát” mindarról a mit ő mondott bizonyára megis van győződve és ha ő az ilyenemü elvekkel kívánja kimutatni valódi „szabadeivéségét” s ez uton óhajta boldogítani a „szegény embert”, ne rontsuk el kedvét, hiszen ha sok lesz a jóból majd megtud ő hátrálni is, eltekintve tehát ettől lássuk, hogy állják meg a hirdetett tanok a helyet a „népbarát” által is hivatkozott 1871-dik évi XVIII. törvényekkel szemben:

„Népbarát” az idézett törvény 20. §-sából azt következtetve, hogy minden területnek valamely községhez kell tartoznia, hozzátesszi, miszerint ennek folytán jövére a közterheknek a törvény értelmében egyenlő arányban kell eloszolniok, hogy a nagybirtokosok élősdi állat módjára ne lengődjenek.

Hogy mikép érti „népbarát” az egyenlő arány-

bani teherviselést, azt kétséget kizáró világossággal magyarázza meg a következőkben:

„A község határában lerő mindennemü utak szoros vizsgálat alá vevődök — ugy mond — „s megállapítandó, hogy évente hány kocsi és hány gyalog napszám szükséges azoknak jó karban tartására; a megállapított munka idő osztassek fel birtokarány szerint.”

Megemlit a „népbarátja” még több rendbéli kiadásokat és megjegyzi, „sok ilyen dolgot számlálhatnánk elő, de nem tesszük ezuttal, mert száz szónak is egy a vége, a községi hépeivselő testületek éljenek jogukkal, s a nép érdekét szolgálva birtokaránylag (!?) tegyék meg a kivetéseket.

Hogy „népbarátja” csak ennyit mond, még igen szép töle és mutatja mérsékelttségét, mert hiszen a „véradót” is birtokaránylag tanácsolhatta volna kivettetni és tapasztalásból tudjuk, hogy egy pár éljent is szerezhet azoktól, kik tanaira behunyt szemmel és saját korlátolt logikájukkal hallgatnak. — De mi a törvény ismeretével bíró állampolgárok eltekintve ezen „jó akaratu elmékedésektől” csak a törvény rideg betüjéhez vagyunk kénytelenek ragaszkodni, mert bár mily igazságos volna is a tanácsolt birtokarány szerinti felosztás, a mit egyébiránt állitni nem mernénk, nekünk azt kell elfogadnunk a mi egyuttal törvényes is.

Lássuk tehát mit rendel a többször idézett törvény és pedig kezdjük mi is mindjárt a közmunkánál: A XVIII. tezzk 122. §-sa szerint a községi lakosok kézi és szekeres munkára is kötelezhetők, e

TÁRCZA.

A borzas kakas históriája.

Irta: Északi Károly.

(Vége.)

E közben azonban változtak az idők. Azok jöttek előnybe, kiknek zászlajára és pénzére ez volt írva: „pro patria et libertate.” A bíróság hibát látott az ítéletben és reformálta. A mint ezt Gyula ur, ki már a legjobb reményben ringatta magát, meghallotta, nem tett mást, mint hanyat vágta magát és szörnyet halt. Megütötte a guta. Összecsődült családjára még egyszer eseenen feltárta szeméit, de szavát venni nem bírták, mozgatta ugyan ajkait, de hang nélkül, csak végső erőltetett mozdulataiból lehetett annyit kivenni, hogy a szó, melyet kimondani erőlködött, b betűvel kezdődik, közben két kemény k betűt foglal magában és s-sel végződik, volt is végről valami s-féle suttogó hang hallható, melylyel azonban lelke is elszállt. — Családjá ösztönöserüen kiértette a „borzas kakast.” Most már a két család egymást kölesönösen gyilkosnak is és pedig testvérgyilkosnak hirdette. S a két özvegy annál nagyobb átkaldottsággal vitte a pert, melytől az utódok is annyira átvívdak, hogy ez vált egyetlen életfeladatukká.

Igy ment ez át a következő nemzedékre is s azon keresztül. A főurak megsajnálták a szerencsétlen rokon családot s miután a legtekintélyesebb békítők közben lépte kudarczott vallott, a nádort kérték fel közbenjára.

ról. Ajánlkozott is teljes szívességgel a főuri család megmentésére, meg is hívta magához Csobáncevár akkori urát, ki a nádor meghívása által mód nélkül megtisztelve érezvén magát, sietett is előtte megjelenni, de a mint barátságos ebéd után a nádor tulajdonképeni szándékát előadta, Hosszutóti egyet sem szolt, csak elsápadt, megfordult sarkán s a nádort faképnél hagyta, még az nap kálvínistává lett s meg sem állt míg az erdélyi fejedelem táborába nem ért s annak életét és kardját felajánlva, hűséget nem fogadott.

A kis Hosszutóti megtérésén a fejedelem kétszeres örömöt talála, egyik részben azért, hogy így alkalma lesz a két vérokont egymás közt a hirhedt peres ügyben személyesen kibékíteni. Az alkalom meg is jött hozzá nem sokára, mert a nagy Hosszutóti is oda érkezett, de az összehozás a fejedelemnek sem sikerült, mert a mint a nagy Hosszutóti megértette a fejedelem szándékát s megtudta, hogy unokavére is az udvarban van, először megszédült s egyet tántorodott, s azután egy pár könnyeseppet törült ki szeméből s elkeseredéssel mondva a fejedelemnek: „ezt nagyságotól nem vártam,” tisztességgel meghajtotta magát és lecsüggesztett fejjel, mint a kit elűznek, elsielt. A fejedelem a folyosóig utána ment, ugy hívta vissza, rá sem hajtott többé, — legmeghittebb főembereit küldte utána, hogy kiengeszteljék, ezekkel épen durván bánt, mindent visszautasított — lóra vetette magát s elvágatott nem bírta utolérni senki. Sokára azon hirét hallották, hogy utközben az első barátságába betért, ott meggyónt s ezzel leesküde az eretnekséget s aztán Majkig meg sem állt, hanem ott beállt néma barátnak, ezentul nem látta senki, sőt csak hirét sem hallatta.

Végre a két családból csak két sarj maradt, Vásony-

kön egy urfi, Csobáncezon egy kisasszony. — Kedves, értelmes mindegyik, és kitünő a maga nemében. — A kisasszony nemcsak Tinódy Sebestény minden verseit, de az egész Verböczit szóról szóra, könyv nélkül tudta, sőt minden törvényt ismert, mely az örökösödéshez és osztozáshoz csak távolról is konyított. Biztak is a főurak, hogy e két érdemes teremést végre is észrehozzák s nem csak kibékítik, sőt egy párrá szerzik össze. A veszprémi püspök vállalta magára e küldetést, ki ékesszólásáról, rábeszélő tehetségéről híres volt.

Mint mondók, mind a két lény derék, kedves, sőt okos is volt minden tárgyban és dologban, kivéve azon orvosolhatatlan mániát, mely mindegyiket minden alkalommal az osztozási perre elmulaszthatatlanul rátértette s ekkor mindjárt kitetszett, hogy egy kerekök hiányzik. Hát még, ha más ment rá ezen themára?! akkor kész bolonddá lettek. — Természetes, hogy a püspök jó szolgálatai kudarczott vallottak.

A leánynak ezelőtt is, ezután is többször kínálkozott szerencséje, de ő a pernek feltétlen fenntartásához kötötte magát és nem találkozott Magyarországon leánykereső, ki a legszebb feleséggel is hozományban ily hirhedt pert elfogadjon, hogy az ő vagyonát is elvigye, vagy hogy a bohozatos pertárgy miatt legalább is csuffá legyen. Az urfi is többször azon ponton állt, hogy házasodik, de a szülők a per megszüntetését követelték, — végre is nőtlen maradt.

Ez alatt a kétágra szakadt család óriási vagyonát a borzas kakas pere összemorzsolta. Az agglégénynyé vált utolsó Hosszutóti Lengyel, hogy a hol előre, hol hátra haladó pert folytathassa, végre Vásonyköt minden hozzátartozandókkal egyetemben az akkor emelkedő

szolgálynak a közmunka szabályozásról szóló törvény elvei szerint vetetnek ki.

Vagyis míg „népbarátja” azt tanácsolja, hogy mindennemű utak kijavításából felmerülő költségek birtokarányban osztassanak föl és erre föl hívja a községi képviselők figyelmét, addig a törvény azt rendeli, hogy az utak helyreállításából felmerülő költségek a községi lakosok között azon arányban osztassanak föl a mennyi házzal, vagy igazsággal bír ki-ki.

Tehát „népbarátjának” birtokaránylagos felosztása a törvénybe ütközik és azért saját érdekében óvjuk a községeket az adott tanács követésétől.

Egyébiránt a birtokaránylagos felosztás a legnagyobb igazságtalanság is lenne, mert valamint például a szabad királyi városokban az utak fenntartására szedett vámpénz a birtokrai tekintet nélkül szedtetik be a közlekedő járművektől és e szerint egy 10000 holdas birtok tulajdonosa két lovas kocsijától csak annyit fizet, mint egy házatlan zsellér, ugy a községi utak fenntartására szükségelt költségek sem oszthatók fel birtokaránylag, annyival is inkább nem, mert a legtöbb községi út, csakis és kizárólag a községi lakosok által használtatik, részben mind dülő, részben mint takarodó út, s a leggyakrabban teljesen elkülönített pusztai birtokok tulajdonosai saját utjaikat ugys maguk tartják fenn.

A mi pedig a közlekedési főutakat illeti, erre nézve a községi törvény 123. §-sa ugys az érdekelt községek csoportosítását rendeli el.

A többi költségeket is kizárólag birtokaránylag javasolja „népbarátja” kivettetni, nézzük tehát mit rendel e tekintetben az idézett törvény:

A 120. §. szerint az összes egyenes államadó arányában (birtokarány itt sem ismeretes) csak az általános vagysis a község minden tagját egyenlően érdeklő közigazgatási költségek vehetők ki;

azon kiadások pedig, melyek csak a földbirtok érdekében vétetnek, csak az érdekelttel földadójá arányában;

régre azon költségek, melyek a két osztályba nem sorozhatók, melyeknek a belrendőrségi és a közbiztonságra vonatkozó kiadások, csak a ház, jövedelem és személyes kereseti adó arányában vétetnek ki.

A törvényes teherviselés tehát a 120. §-ban határozottan körül van írva és valóban csak csodálkozhatunk „népbarát” vastag tévedése fölött, midőn a községi képviselőket a birtokaránylagos kivételekre buzdította.

A községek tehát addig míg a többször idézett 1871. évi XVIII. tczkek érvényben marad a jó tanácsot el nem fogadhatják, mert ezt a törvény tiltja.

Azonban nézetem szerint ezen jó tanács a község jól fölfogott érdekét is kockáztatja; mert szerintem a törvényhozás akkor, midőn a községi köteleken kívül álló pusztai területek beke-

Zichy családnak adta el, mely később fejedelmi jóváhagyással előnevét is e vártól vette. A kisassony pedig mint agg szűz, Csobánczvárát a szintén akkor emelkedő Eszterházy családnak életjáradék mellett adta át, csak hogy a perre, míg él, többet költhessen.

Miután ezeken túl elidegeníthetetlen ősi javakkal is birtok és kölcsönösen egymás törvényes és természetes örökösai voltak, nehogy esetleg egymástól könnyű módon csak valamit is örökölhessenek, mindegyik saját rész jószágát a legbonyolódottabb feltételek mellett zálogba adta.

A pert rideg szívósággal vitte az ősi család két utolsó csemetéje élete utolsó perczéig, — a mi végre minden embernél előbb-utóbb bekövetkezik és peres életének végét vet. Kimultak ők is, — de a per végét nem érte meg senki soha, mert a per, perlekedő felek nem létben letéttetett s ha az egerek azóta meg nem ették, most is ott nyugodhatik a Curia levéltárának valamelyik ládájában.

A két utolsó Hosszútóti szegényen halt meg, — a temetésre való sem maradt fen utánok, — mindegyiket saját jogutóda temettette el, s hogy még is legyen, ki nekik az utolsó tiszteletet czimből megadja, a család lettek a temetésre kirendelve ezek kísérték ki a hatalmas család két szegény végmaradványát. A borzas kakas, mely őket öntudatlanul tönkretette, hozzájuk képest királyi temetésben részesült.

Ez a borzas kakas történeti, de egyuttal a házasság egyik eleme, azon viszony, mely a teljes boldogságból indulhat ki, de melyet apró fejeskedések következményei is képesek átokra változtatni.

bevezését elrendelte, főképp azon czélt akarta elérni, hogy anyagilag és szellemileg erős községeket teremtsen; ha már most egyes község félrevezettetvén a „népbarát”-féle elmékedésekkel, a birtokaránylagos fölosztással (mely különben nem is törvényes) az uri birtokra akarná háritani a közterhek nagy részét, az ekképméltánytalanul terhelt „nagy ur” vagy más szomszéd községhez fog csatlakozni, vagy a 134. és 135. §§. értelmében önálló községgé fog alakulni; s hogy ez esetben a község anyagilag és szellemileg nyerni nem fog, sőt legtöbb község tönkre jutna, azt ugys hiszem „népbarátja” is kegyeskedik elismerni.

Ugyhiszem ezekben sikerült kimutatnom, hogy a „népbarátja” által hirdettet elméletek nemcsak törvényellenesek, hanem károsak és a községek érdekeit is veszélyeztetik.

Nem is hiszem, hogy akadna község, mely a jóakaratu elmékedést kivinni megkísértené, mert fel nem tehető, hogy találkozzék községi képviselő testület, mely a községi törvény ide vágó határozmányait — a községi élet alpháját — nem ismerné; ha azonban ez mégis megtörténék, akkor ugys sem a sajtó lesz hivatva az elámitottakat észrehozni, mert a községi élet tüneteit éber figyelemmel kísérő megyei hatóság, majd megtalálná a módot az illetőket észrehozni.

Nyugodtan letehetnök tehát immár a tollat, ha egy pár megjegyzésünk nem volna, az annyira gyálázott „nagyur birtokosok” községi állásukra nézve.

Ne higgye „népbarátja.” hogy ez az osztály, míg a szegény ember véres verejtékével viseli a község terheit, csak nevetve nézte a világot és csak elősdi állat módjára tengődik.

Ez osztály kevés kivétellel viselte és viseli is a község terheit és pedig legtöbb esetben nagyobb mérvben és arányban, mint azt birtoka után törvényesen tenni tartoznék.

Az ócsárlott „nagy birtokosok” igen is ország-szerte hoztak és hoznak áldozatokat naponként a „szegény ember” érdekében és míg holmi ál „népbarátok” maszlagos tanácsaikkal csak félrevezették a józan eszű nép fölfogását, addig ezen birtokos urak igen is táplálták az inségeseket és gyámolították az ügyfogyottakat és legtöbb esetben nagylelkű áldozataikkal csak ők tették lehetővé, hogy igen sok helyt a község önállóságát fönntarthatta; mert ezek nélkül nem egy esetben összeomlott volna.

Vigyázzon azért „népbarátja” nehogy róla is elmondassék: sok a tanácsadó, kevés a kenyéradó.

Magyarosodásunk érdekében.

Igen sok tinta, igen sok szóvirág pazaroltatt már el a magyarság életrevalósága, terjeszkedési helyzete, minden osztályban való jogosultsága felett. — Fajdalmas panaszkot hallunk, hogy ép ott hol a szellem, vagyon és születés előkelői élnek, ott tapasztalható leginkább a nemzeti kincs: nyelvünk elhanyagolása.

Hol egyik, hol másik osztályt támadjuk meg, szeméremre vetve, hogy egyedül ő az oka nyelvünk elnyomottságának. Ajánlatunk folyton jobbnál-jobb eszközöket, melyek mind nyelvünknek — saját hazánkban — az őt megillető pelezra való feljuthatását célozzák.

Egyiknek eszméje, hogy kereskedéseinkben, mulatóhelyeinkben, társulatokba lépve, küzdjünk a germanizatorok ellen, így kényszerítve hazánk zsirján megkövéredett, idegen föld szülte polgártársainkat, hogy elismerjék a magyar nyelv létjogosultságát. — A másik óhajja, hogy színészetünk hő pártolása által igyekezzünk e szent czélt elérni... Es így tovább. — Mind nemes, tiszta hazaszeretet szült — eszmék és tervek, csak épen azon egy bajban sínlődnék, hogy megmaradnak az eszmék, tervek körében, nem bírva azokat megtestesítve a gyakorlatnak átadni, az életbe beültetni.

A hírlapíró, ki hasábonon keresztül küzd ezen eszmék mellett, már önmaga is annyira feleli a gyakorlatias oldalt, hogy kell, vagy nem kell, czikkének minden ötödik szava idegen szó.

Szeretünk tudományos nemzetnek látszani, és ennek kifejezését abban véljük feltalálni, hogy mennél több idegen szót, kifejezést használva, adhasuk tudtára olvasóinknak, hogy figyeljen, mert kitűnően miveltemberrel van most dolga. Találhatók újabb irodalmi termékeink közt önálló munkák is, melyeket az olvasónak csak azért kell félretenni, mert nincs annyira megáldva francia vagy angol nyelvismeretekkel, hogy az azokban — szükség nélkül — hemzsegő idegen szavakat, sőt mondatokat megérthetné.

Nem vagyunk barátjai a „minden áron” való új szavak gyártásának, de azt mégis jogosan megkövetelhetjük, hogy ott, hol gondolkodó tehetségünknek minden nagyobb megerőltetése nélkül saját nyelvünk szavait, kifejezéseit használhatjuk, szótárakból kikapkodott idegenszerzőkkel ne akarjuk csillogtatni — műveltségünket.

Kiváló betegsége ez leginkább a lapirodalomnak. Ritkán olvashatunk vezér vagy tárcaczikket, hogy ne találkoznánk lépten, nyomon idegen szavakkal.

Hazánk legtöbb vidékén az értelmesebb középosztályok nagy része, — az iparos, kereskedő, hivatalnok, — szabad idejét leginkább hírlapok olvasásával tölti el. Az életfentartás gondjai annyira igénybe veszik óráit, hogy midőn napi munkája után egy kevés pihenési időt enged magának, nincs kedve agyát komolyabb, nagyobb önálló művek tanulmányozásával fárasztani, — de talán elegendő képzettsége sincs arra, hogy ilyen-lyel foglalkozhassék, hanem előveszi hírlapját, — vagy az olvasókörbe, hogy a napi eseményekről, a lapokból értesülhessen.

Ha tehát — a helyett, hogy itt tiszta magyarsággal találkoznék, — hibásabbnál-hibásabb és idegen szavakat, kifejezéseket kell megemésztenie, nem csudálhatjuk, hogy idővel talán természetes nyelvészektől is elveszti és — csupa szokásból is — elsajátítja nyelvünk ellenségeit, az időszerűségeket, átvisszi azokat — önkénytelenül — társalgási modorába, családi körébe és így lassanként — csupa szokásból — kívül kebelében a hazai nyelv iránti kegyelet, annak művelése, terjesztésére való hajlam.

Ohajunk nem az, hogy akár a sajtóban, az irodalmi téren, akár a közéletben oly szűz magyarságot olvassunk, halljunk, mely kizárjon minden más nyelvű kitétel, kifejezést. Ezen óhaj egy más szélsőségre sodorna, mely szintén veszedelmes és ezen szélsőség — az okszerűtlen új szavak gyártása lenne.

Még nem értük el teljesen a műveltség azon fokát, melyen más nemzetek állanak; sok oly fogalom — és tárgyanevet át kell vennünk — legalább ideiglenesen — tőlük, melyekre nem hoztunk magunkkal szavakat — a Don és Volga mellékéről; arra pedig idő kell, míg azokat teljesen átültetjük hazánk földjébe. Ily esetekben nem lehet, nem szabad kifogásolnunk az idegen szavak használatát.

Csak azon nyegleség ellen kelünk ki, mely derűborura csillogtatja — legtöbb esetben képzelt — tudományosságát az idegen szavak használása által.

Jogosan követeljük pedig, hogy először is a sajtóban, az irodalmi téren tapasztalhasuk a magyarság terjesztésére való komoly törekvést, ha meggondoljuk, hogy egy nemzet életében a sajtó termékei, a lapok képezik azon üteret, mely jelzi a kedélyhangulatot, az egészségi vagy kortüneteket. A műveltség hévmezője a lapirodalom. Minél nagyobb az érdeklőség a sajtó iránt, annál inkább emelkedik a korszellemez való simulás és a korral való haladással a népek önművelődése.

A művelt világ figyelemmel kíséri a nemzetek sajtótermékeit és megítéli ezekből a népek vérmérsékletét, műveltségi és anyagi helyzetét; biztos tudomást szerez multjáról és következtetést von a jövőre.

Ha pedig a sajtónak ily hatalma van a társadalom minden rétegében becsületbeli és legszentebb feladatának kell tekintenie, hogy helyzetét jól megértve, kötelezettségeit lelkiismeretesen teljesítve, következőleg nálunk mindenek előtt magyar legyen. —g—

Hasznos tudnivalók.

A mesgyék hátránya. A mesgyék azon előnye, hogy azok határt képeznek egyes táblák vagy birtokok között, nagyban tulszárnyaltatik azok káros volta által. Nemesak, hogy földfecsérlés a mesgyék fennhagyása, de buvhelyül szolgálhatnak azon minden kigondolható féregnek u. m. egerek, rovaroknak stb. de legfőképp mindazon parajaknak hazáját képezik, melyek a földművelés életkamráját tönkre teszik és innét származnak át és terjednek el növényről-növényre az elősdi gombák által mindenféle növénybetegségek. A mesgyék füvein találhatók fel mindenekelőtt a „Telletia caries Tul⁴” nevű gomba spórái, továbbá az üszög és a boróka gomba, melyről a rozsdá származik stb. Távolítsuk el tehát a mesgyéket s alkalmazzunk helyettök határ köveket.

A gipsz alkalmazása, mint felül szórt trágya löher-félék és hüvelyesekre, csak kedvező körülmények közt sikeres; de mindenesetre előnyös a ganéjnak és a trágyának gypsszel behintése. Az eredmény az, hogy a gypsszel hintett trágya el nem szene-edik, az értékes ammoniak el nem illan, a trágya értéke megtartatik. Hogy eljárásunk eredménye legyen, szükséges a trágyát kellőleg trágyával keverni, vagy ha ez nincs vízzel.

A tehének jéghideg vízzel való itatása határozottan káros befolyást gyakorol a tejelésre. Tudvalevőleg a takarmány egy része (és pedig annak lényegmentes alkotórészei) a test melegegének előállítására használtatik fel; minden gazda tudja továbbá, hogy az állatok hidegben többet esznek, mint melegben. Ha tehát meleg istállóban kevesebb takarmány fogy el, minden oly körülmény, mely az állati meleget csökkenti, vagy nagyobb takarmány fogyasztást idéz elő, vagy a takarmány azon része, melynek hivatása a leltetés folytán szükséges volt melegeg helyre állítani mint képző takarmány veszendőbe megy. Hogy az állatoknak hideg időben itatáshoz történő kihajtása az állati test melegegét csökkenti és ez még sokkal temesebben csökken, ha az ivóvíz jéghideg, az kézzel

fogható. Minden állat, de leginkább a fejőstehenek számára, az istállóban kellene hordókban készen tartani az ivóvizet s csak, ha ott 10—12 óráig állott és az istálló légkörének melegét érte el, kellene azt itatásra felhasználni.

A 7000 mérföld hosszú Yang Tse Kiang folyóban ezrei vannak a mesterséges haltenyésztő telepeknek. A kínaiak, lehet mondani csupán halból élnek, s hogy számuk meghaladja a 300,000,000, el lehet képzelni azon halmennyiséget, melyet China consumál! A halak kongokban (nagy cserép edények) lesznek a mennyei birodalom minden részébe szállítva. Nem kevésbé van náluk a mesterséges házi szárnyas állat tenyésztés is kifejlődve. Majd minden faluban láthatók az apró rézcék, tyukok stb. seregét, mind mesterséges uton kikötve. S az ily tulok tenyésztés következtében az árak majd a neveltségig alacsonyak, p. o. 8—10 tojás jönne körülbelül 1 krajczárba. Európa — mi is — bizony igen sokat tanulhatnánk e czöfös chinaiktól, kik ez irányban sokkal előbbre vannak s mintául szolgálhatnak nekünk.

A legújabb statisztikai számítások szerint nem kevesebb mint 3642 különböző nyelv létezik a világon. — Bele nem számítva a tájszólásokat, mint ilyenben Olaszország leggazdagabb s 27 dialektussal bír. A különféle vallások számát 980-ra teszik. Az évi halálozás száma 33 1/3 millió, tehát minden másodperczben egy ember. Az emberiség 1/4 e hét évvel, ugy 1/2-e a 17 évvel meghal. Minden 100,000 ember közül csak egy lesz 100 éves, minden 500 közül egy 90 és minden 100 közül egy lesz 60 éves. A papok örvendenek a legmagasabb életkornak s az orvosok a legrövidebbnek. Végül Európában minden 28—30-dik katoná-

Nyilatkozat.

A „Székesfehérvár és Vidéke“ f. évi 27. számában Veritas névalírással közölt cikk, a városi közs. elemi tanító sorában, nagymérvű s méltán bántó megütődést kellett.

A „Különböző hírnévszerzési módok“ czim alatt irt sorok éle egyenesen tek. Say Rudolf ur, tisztelt iskolaszéki elnökünk ellen fordul.

A botrányos megtámadások s csak is személyes ellenszenv szülhette igaztalan ráfogások ellenében, a városi tanító-testület — bár közelről érdekelt fél — nem kíván hosszas vitásokba bocsátkozni, az igazság érdekében azonban kijelenti, hogy: *tehtetes Say Rudolf ur nemcsak félreismerhetlen jóakarát, pártatlan buszgoság, ritka ügyszeretet s nemes áldozatkészséggel kezel a kesébe letéteményezett városi népnevelés-ügyet, hanem — s ezt büszke önértéssel valljuk, — hogy méltányos kívánalmaink úgy, mint egyáltalán összes érdekeink, benne mindenkor önzetlen pártolóra és erős védőre találtak.*

Igy állván a dolog, a maga valódságában, erkölcsi kötelességének ismeri a városi tanító testület, fenértett cikknek tek. Say Rudolf elnök urra vonatkozó részét egyszerűen merő rágalomnak nyilvánítani.

A városi közs. tanító-testület.

Egyletek és intézetek.

— A **Vörösmarty-kör választmánya** f. évi április 11 én Ligeti József elnöke alatt ülést tartott. Először is a költségvetési tervezet készítésére kiküldött bizottság jelentése felolvastatott, melyszerint az évi jövedelem 2294 forintban, a kiadás 2110 forintban lett előirányozva, bevételi többlet 184 ft. Ugyanezen bizottság javaslata szerint a kör helyiségeinek díszes beburorozására 1800 ft. igényeltetnek, mely összeg előállítását tekintetből a tagdíjnak 6 frtól 10 frtra leendő felemelése hozatik indítványba. Ezen jelentés tárgyalás alá vétetvén a költségvetés egyhangulag elfogadtatik, azonban a beburorozás tekintetéből indítványba hozott tagdíj emelése nagy többséggel elvetetett. 184 ft. többletből azonban 100 ft. burorokra előirányoztatik. Ennélfogva az elfogadott költségvetés fog csak a közgyűlés elé jóváhagyás végett terjesztetni. Megemlítjük, hogy a költségvetésben irodalmi — tehát szellemi — célokra még pedig hírlapok s folyóiratokra 400, könyvekre 100 ft. — Összesen 500 ft. van felvéve. A közgyűlés napjaul május hó 6-ig napja tüzetik ki, mely napon délelőtt 10 órakor leend a közgyűlés, délután 6 órakor pedig felolvasás tartatik, a Vörösmarty-szobor leleplezése évfordulója ünnepelésül. A közgyűlés tárgyai lesznek: az igazgatói jelentés előterjesztése, a költségvetés tárgyalása; s az üresedésbe jött választmányi tagi állás betöltése, netán beterjesztett indítványok tárgyalása. — Bejelentetik, hogy gróf Zichy Jenő, „Honpolgárok könyve“ czimű díszes művet adományozá a körnek, ugy az „Othon“ folyóirat járátása elhatározottat. Új tagokul felvétettek: Früchtl Ede és Pongrácz Gyula.

Megyei és városi hírek.

— **József főherceg** ő fensége családja a napokban Alcsuthra költözik át, hová ő fensége sógora Coburg herceg bájos nejevel szintén megérkezik.

Az **ifjusági bál**, mely szombaton tartatott meg a „magyar király“ vendéglő emeleti nagytermében, egy minden tekintetben fényes és elegans bál volt, melyen nem egyedül a város és megye, hanem a távol vidékek is képviselve voltak és pedig kellő fényben. A női öltözékek, mintha gunyolni akarták volna a nehéz idöket pazarok, fényesek voltak. Mindenféle selyem, bársony subogott, arany, gyöngy és gyémánt ragyogott. A háziasszony Szögyényi-Marich Lászlóné ő excellenciája volt, ki szívélyesen és szeretettel méltó leereszkedéssel teljesíté a háziasszony tisztét. Kedves leánya a művelt lelkű Julia, b. Miske Imréné és Turn Taxis hercegnő kíséretében jelent meg. A háziasszony körül a legszebb hölgyek csoportosultak. A bálteremben a báj, kellem és szépség legszebb koszoruját volt szerencsénk láthatni s valóban, ha a megjelent szép hölgyek névsorát koszoruba akarnók fűzni, zavarba jönnénk magunk is a név elhelyezése felett; nehogy tehát az osztályozás kisserűsége által a bál fényét kisebbítsük, mert valóban nem tudnok a szép tánczosnók közül, kit tegyünk az első helyre s akaratlanul is kit sérténénk meg a meg nem érdemelt utolsó helylyel, ez alkalommal a megörögzött rossz szokást, a névsor közlését mellőzzük csak annyit említtünk még fel, hogy a tánczoló szépek közt nemcsak megyénk s városunk, de a főváros, Somogy-, Veszprém, Komárommegyék több több ünnepeit szépjét volt szerencsénk láthatni s a szép szemek sugára nem egy könnyen tűnő emléket hagyott maga után, még e sorok írója kemény szívében is. A tánczok igen ügyesü voltak rendezve, melyért a fáradhatlan tevékenységű rendezőség legnagyobb dicséretet érdemel. Különösen kiemelendő a tapintatosan rendezett füzértáncz, melyet sok ügyességgel és számos díszes jelvény kiosztásával Szűts Arthur bálbizottmányi elnök rendezett s 68 pár két óra hosszáig tánczolt. — A tánczdarabokat Radics Bernát zenekara, felváltva a színházi zenekarral fáradhatatlanul huzta s a táncz reggeli 5 óráig tartott. A rendezőség sem fáradságot, sem költséget nem kímélt s mindent elkövetett, hogy a bál minél fényesebb legyen, a mi neki csakugyan sikerült is, mert a mint észlelni lehetett a hangulat általánosan kitünő és az egész mulatság fényes és kedélyes volt, mely sokáig meg fog maradni a résztvevők emlékében.

— **Városunk bizottsága** holnap fogja megtartani rendes havi közgyűlését; melyre a bizottsági tagokat figyelmeztetjük.

— **A közjegyzői kinevezések** végre valahára megérkeztek s a névsort a hivatalos lap április 11-én megjelent 82. száma közli. A székesfehérvári törvényszék területére nézve kinevezetett: Székesfehérvárra: dr. Grubiczy László igazságügy minisiteri titkár; Adonyba: Nyiry Aladár ügyvéd; Moóra: Gánczy Flórián köz- és váltó-ügyvéd s pestmegyei árvaszéki ülnök. A megyei s városi érdekek és viszonyok az által, hogy a helybeli törvényszék területére tökéletesen idegen s előttünk majd egészen ismeretlen egyének nevezettek ki, egészen mellőzve lettek. Mintha nagyterjedelmű megyénk területén ezen állásokra képes egyének nem is találkoznának, az derül ki a kinevezésekből? A kinevezettek személyisége ellen kifogásunk nem lehet — mert nem is ismerjük őket — de a minisiter, egyoldalú a megyebeliakat mellőző eljárását határozottan elítéljük és rosszaljuk.

— **A tavaszi kellemes napok** beálltával városunk is élenkebb színezetet öltött, főleg a kisebb mulató helyek élénkültek. Vasárnapok alkalmával kiváló látogatásnak örvendenek az egyes nyilvános mulató helyek s kertek, melyek nagyrésze már megnyitottak. A közel mult vasárnapon a régi Kenesey-kertet igen nagyszámu s tarka színezetű vendég látogatta, este-felé zene, majd táncz következett. Élénken mulattak a külső mulató helyeken, mint a sóstón is stb. A tavaszi nap áldásos sugarai a mulató helyeket is felvillanyozta.

— **A helybeli tóvárosi olvasó-kör** könyvtára növelésére, illetve könyvek bevásárlására és bekötésére 150 ft. levén fordítandó, mely könyvek beszerzése és bekötése árlejts útján eszközöltetik. Felhivatnak azért a helybeli könyvkereskedők, kik ezen vállalatot elvnyerni óhajják, hogy a megnevezendő könyvek bevásárlására és bekötésére iránt saját kezüleg irt illetve aláirt ajánlataikat f. április hó 25 én délig zárt levélben alólirtoz beküldeni neterheltesen. Megemlítetik, hogy a könyvek bekötése vásszonnal bevont kemény táblába kívántatik és minden darab könyv hátára a könyvtárnok által kijelelendő szám felragasztandó lesz. Kelt Székesfehérvárott, 1875. évi április 12-én **Eder József**, igazgató.

— **Politikai mozgalom.** Az „Ellenőr“ április 12-iki számában olvassuk: Fejérmegye vaáli választó kerületének f. hó 11-én Bicskén Salamon Lajos képviselő jelenlétében tartott népes értekezletén a volt balpárti és jobboldali választók egyhangulag a szabad elvű párthoz csatlakoztak s a Wenkheim, Tisza minisiteriumnak feltétlen bizalmat szavaztak. — Lapunk politikai lap nem levén, egyszerűen közöljük az „Ellenőr“ után az eseményt.

— **Halálozás.** Lapunk derék munkatársát, Öreg János nagykörsői lyceumi tanár urat súlyos családi csapás érte, szeretett kis leánya Jolánka élte 3. évben e hó 8-án elhunyt. A derék férfit ért csapásban mi is résztvevőleg osztozunk. Béke legyen a korán elhunyt kis leány hamvain!

— **A mezei munkák** már javában folynak, de sok helyen aligha bírják a gazdák pótolni a mulasz-

tásokat; ezuttal jobban mint valaha bebizonyolt, az őszi szántás nagy fontossága; a kik a mult ősze szántottak, most a késő tavasz daczára is előkészülhetnek a vetésre.

— **A „Vörösmarty-kör“** ez évi rendes közgyűlése május 6-án leend d. e. 10 órakor; a felolvasással összekötött ünnepély, a szobor leleplezése évfordulójának megülesül ugyanaz nap délután 6 órakor a kör helyiségeiben fog megtartatni; ezen alkalommal felolvasást tartanak: gróf Zichy Jenő és dr. Pete Zsigmond urak. A felolvasást társas vacsora fogja követni.

— **A vetések állása.** A földmivelési minisiterium közléstette jelentését a vetések kiteeléséről. A jelentések márczius hó 2-dik feléből származnak, tehát még a melegebb időjárás beköszönte előbbi napokból, megyénk nézve a jelentés így szól: őszi gabnavetések a száraz fagyok, s a lapályosabb helyeken a hóvíz következtében foltosak. A repce jó áll. Takarmány hiány nem észlelhető.

— **Találmány.** Tyndall tanár új lélegző készüléket szerkesztett össze, mely sűrű füstben a lélegzést lehetővé teszi. Glycerinnel telített gyapot szénnel vegyítve, képezi a respirator főalkatrészeit. A feltaláló fél órát időzött oly atmoszferában, melyben készülnél nélkül egy percig sem maradhatott volna. — A londoni tüzoltók feje Schaw kapitány, a találmányt alkalmasnak mondotta s azt tüzoltóival használtatja is.

— **Kedélyes társasvacsora** folyt le szombaton Kostyelik Ferencz palota-utcai vendéglőjében, melyet az ottani olvasó-kör tagjai tartottak. Az estély vig poharazással, kedélyes társalgással és felköszöntésekkel volt füzerezve. A vidám társaság kedélyes mulatságának az éjfélet vetett véget.

— **Halálozás.** Gara József a fejérmegyei kórház gondnoka és megyei orvos április 12. reggeli 4 órakor élte 42 éves korában idült gümőkórban — hosszas betegeskedés után elhunyt. Hült tetemei április 13-án délután 3 órakor tetettek örök nyugalomra. Béke legyen porai felett!

— **Egy újdondásper** Párisban. A párisi rendőrség főnöke azon intézményt léptette életbe, hogy a lapoknak nem küld többé rendőri híreket. — Eleintén nagy volt erre a rémület az újdondásnép között, de nem sokára segített magán, a mennyiben mindenféle koholt híreket eresztett világgá, a melyekben nagy malatiával mindig a rendőrfőnök személye képezte a főszereplőt. — Ezen modor azonban nemsokára lelte magát s így nevezetesen a „Figaro“ újdondása azon élelmes ötletre jött, hogy előszedve lapja 10—15 év előtti folyamait, con amore közölni kezdé az azokban tartalmazott rendőri híreket. — A furánál furább ódon-ságok a rendőrigazgató figyelmét magukra vonták s ez sietett az újdondászt megidézteni azért, hogy felvilágosítást nyerjen afelül, hogy honnan származnak azon változatos rendőri hírek, a melyekből egy árva betű sem bizonyult igazságnak. Az újdondás megjelenik s elhárítva magáról a felelőséget — a szerkesztőre utal. Megidézik a szerkesztőt. Uram — mondja ez a rendőrfőnöknek — az újdondász aláírja rovatát, így tehát engem nem érhet felelőség. — A baj oka mindenesetre a lapvezér ezt kell elővenni, — mondá s elment. — Megidézik a lapvezért; — ez szabódik, hivatkozik szerkesztőre, újdondászra, — kapkod fűhez-fához, — de fájdalom mind hiába, mert a rendőrfőnök sajtószertű felfogással — az ártatlan lapvezért 500 frank pénzbírságra ítélte, a melyet a sanyargatott ember — Gaston Vassy — az újdondász urnak tíz s több éves rendőri hírei tisztelére s saját bőre megmentésére azonnal le is fizetett.

— **Áthelyezés.** Hány János moóri járásbírósi irnok a m. kir. igazságügy minisiter által — a hivatalos lap szerint — a helybeli törvényszékhez helyeztetett Moórról át.

— **Egy fiatal földműves** a napokban egy zámosly-utcai házba nappal, míg a háziasszony tejet árukt a piacon, s kised gyermekeit otthon hagyta, betolakodott a lakásba, a kisedeket czukorral édesgette, s reá vette, hogy hazulról távozzanak; azalatt, minden férfiruhát összeszedet és azokat egy helybeli zsbárusnak eladta, a zsbárusnak saját neve helyett károsultét vallván be, ez mit sem gyanítván, a lopott tárgyakat jóhiszemüleg megvette; minthogy azonban nevezett nő a még ki nem fizetett vételér részletért nem jött el, a dolog a zsbárus előtt gyanúsá kezdett feltűnni, s az esetet feljelenté. — A tolvaj elcsipetett.

— **Áthelyezés.** A kir. igazságügy minisiter által Bartusek Károly székesfehérvári telekkönyvi irnok ugyanezen minőségben, moóri járásbíróshoz helyeztetett át.

— **Szerencsétlenség.** Bakos József polgári nap-számos kis fia április 9-én a háznál az udvarban levő kutba véletlenül belebukkanván, míg segély érkezett a kutba levő fél öl mély vízbe belefullt.

— **Az időjárás** az utóbbi napokban a lehető legkedvezőbb volt. Legszebb napos időnk van, mely gyors fejlődésnek indítja a megkésztet vegetatiót. — Tegnap azonban újból hideg időre fordult.

— **Nyilvános köszönet.** Alulirt sajtát, Sóskut község összes lakossága, ugy szintén a r. k. iskola ifjusága nevében nyilvános köszönetet szavaz a székesfehérvári nsgos és fűdő káptalannak azon pártatlan

és nagylelkű áldozatokért, melyeknél fogva a nevezett községben új plebánia építésére 6000 forintot meghaladó összeget kifizetett, az épülethez szükséges anyagokat ingyen bőkezűen kiszolgáltatta, a gazdasági és melléképületek helyreállítására több ezer kéve nádat ajándékozott, a plebánia udvarát díszes öntött vasból készült 500 ftos ráccsal bekerítette és a kutat csinos új vascsövű szivattyúval megajándékozta, másrésztől szintén forró köszönetet mond alulirt méltóságos és ftdő Pauer János püspök urnak azon 25 ftért, melyeket egy misekönyv megvételére adományozott és azon 12 ftért, melyeket 4 gyertyatartó megajándékozására fordított. — Végre köszönetet kell mondanom nsgos és ftdő Venosz Imre és Radnich Imre kanonok urnak azon kegyes adományukért, melyet csak egy pár nap előtt vettünk, Venosz Imre ö nsága 10 forintot és Radnich Imre ö nsága 6 darab régi aranyt ajándékozott a sóskuti r. k. iskolai ifjúság számára veendő lobogóra. — Isten fizesse meg szásszorosan a nemes adományozóknak jótevőségüket és adjon az egyháznak sok oly buzgó főpapot és a plebániáknak sok ily nagylelkű kegyurat. *Czeisel Venantius*, plebános.

— **Feldülés.** Tegnap délelőtt egy fuvaros hajtott Urhidáról Fejérvár felé, lovai utközben megbokrosodtak, a kocsis az árokba zuhant, de gyenge sérülésen kívül baja nem történt; a lovak aztun tovább iramodtak.

— **Vevő mint tolvaj.** A múlt hetivásáron egy leánycseléd egy cipézsátornál egy pár cipőre alkudván, midőn a cipész észrevette, hogy a leány alku közben egy pár cipellőt a nagykendő alá varázsolta, a károsult azonnal constablet hívott segítségül, s a megmozott vevőnél a cipőkön kívül még több tárgyakat is találtak, miket boltokból lopdosott össze.

— **Az új választási pötvörvény f. é. ápril 16-ig** megadja még a választójogot azon különben választóképességnek, kik múlt évi adóhátralékuk végett attól elütettek. Miután a határidő már küszöbön áll, sűrűsen felhívjuk polgártársainkat, küzdjék le közönyüket és tételességüket s figyeljék meg a központi választmánynak a már lapunkban érintett hirdetményét és cselekedjenek a szerinti.

— **Törvénytörési hírek.** Lakatos András uramnak — kiről melesleg megkell jegyeznünk, hogy művezető lócsiszár — 1873. aug. 27-én éjjel Berki József helybeli lakos udvarában igen megtetszett 3 ló s mivel látta, hogy szegény párakra senki se visel gondot, pártfogása alá vette mind a hármat. Persze nagy malheurje akadt, mert másnap meg már a megyei pandurok őt vették pártfogásuk alá s bár égre, földre esküdzött, hogy a lovakat úgy cserélte, a fenyítő törvénytörés elé került 6 havi börtönrre ítéltetett s azonnali letartóztatása elrendellett. — „Nó tekintetesz tervinyzik, ilyet míg sohse láttam — kiállt fel Lakatos András uram, ki különben cigány nemzetiségből származik — ezselitt 8 éve azirt káptám 6 hónapot, mért igazs passussal (igaz, hogy maga csinálta) vettem a lovakat, most míg ázsirt kápok mért passus nélkül cseriltem. In fellébezek.“ — „Jól van az összes iratok felküldetnek a királyi ítéltáblára, ön pedig az ítélet értelmében ezennel letartóztatattik.“ — „Hogy-hogy tekintetesz Tervinyzik, hát há in fellebezek, nem erestenek szabadon? akkor inkább megnyugsom.“ — s most Lakatos András uram 6 hónapig elmélkedik a világ mulandóságán s azon, hogy ezután már mit csináljon egy szegény lócsiszár, ha passussal vesz lovat is becsukják, ha meg passus nélkül veszi még inkább becsukják.

S z i n h á z.

Szombaton, ápril 10-én adatott: „Salome, a méregkeverő.“ Irtá: Józsika Kálmán. Színmű 5 felvonásban. E színmű a híres Ebergényi féle mérgezési per alapján iratott; különben nem eléggé indokolt jelenetei vannak s jellemzési sem sikerültek. Gyöngyösné ez alkalommal a czimszerepet játszá és pedig teljes sikerrel. A szerep jellemét igen híven kidomborítá s belső érzelmeinek híi kifejezést adott, főleg pedig a III. felvonásban midőn kedvese nevének halálát elhatározza s IV. ikben midőn a mérgezést végrehajtja, e jelenetben művészileg alakítá azon mozzanatot, midőn a lelkiismeret feltámadásával az általa megölt nő holtestétől menekszik. A többi szereplők iparkodtak feladatuknak megfelelni. Közönség csekély számmal.

Vasárnapon, ápril 11-én adatott: a „Falu rossza.“ Népszínmű. Ezen igen sikerült darab most már harmadszor került színpadra; azonban ez alkalommal az előadás épen nem sikerült, a színészek részint szerep nem tudásban, rögtönzésben, kedvtelen játékban versenyeztek. A színház tömve volt.

— **Hétfőn**, ápril 12-én adatott: „Ernani.“ Opera ez idényben harmadszor, az előadás sokkal sikerültebb volt a másodiknál és sokban utólérte, az első igen sikerült előadást. A szereplők közül Szilágyiné, Orsy, Kápolnai és Szilágyi nagyon sikeresen játszottak s különösen kiemelendők. Közönség kevés számmal.

G a b o n a - á r

április 14 én

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4 40	4 20	4 —			
Kétszeres	3 80	3 70	3 60			
Rozs	3 30	3 20	3 10			
Árpa	2 40	2 30	2 20			
Zab	2 —	1 90	1 80			
Kukoricza	2 60	2 50	2 30			

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

H i r d e t é s e k.

K é t

tanocz vagy gyakornok

felvétetik

ifj. Námesy Ferencz

vaskereskedésében, Székesfejérvárott.

Unterleibs-Bruchleidende

finden in der durchaus unschädlich wirkenden Bruchsalbe von Gottlieb Sturzenegger in herisau (Schweiz) ein überraschendes Heilmittel. Zahlreiche Zeugnisse und Dankschreiben sind der Gebrauchsanweisung beigelegt. Zu beziehen in Trüpten zu ö. W. fl. 3.20, sowohl durch G. Sturzenegger selbst, als **Fr. Formayl** Apotheke zur heil. Maria in Pest; **Sigmund Miltbach** Apotheke in Agram; **J. Pecher**, Apotheke zur Maria Hilf in Temesvár.

Sürgönyzési czim: **HOFFMANN** országot. Iroda és raktárak országot 48. sz.

HOFFMANN S. és V.

termény-, bizományi- és kivitelű üzlet Budapesten.

A kereskedő-, gazda-uraknak, a fogyasztási-cyulotteknak és a különféle fűszerárúknak ajánljuk **gazdagon felszerelt raktárunkat** a következőkből:

- Diszószár**, elsőrendű helybeli városi árú, legfinomabb minőségű.
- Szalonna**, és pedig magyar légszáraz parasztszalonna.
- füstölt táblárú.
- paprikázott táblárú.
- Szella**, boszniai, szerbini, magyar horodk vagy száokokban.
- Hűvelges ostonszár**, u. m. nagy, fehér bab, gyaloopaszuly, borsó hámozott és hámozatlan.
- Kendermag**, babó, szép sárga kása, (hámozott köles.)
- Keményítő**, legfinomabb Tullanglis.
- tömör.
- közönséges.
- Lekvár**, 1-ső és 2-odrendű.
- Eny**, asztalosok használatára.
- Mák**, szürke és kék.
- Paprika** elsőrendű és középfinom.
- Csiper**, csipészok használatára.
- Szappan**, tömör.
- Sztivárium**, valódi szeciml és szlavoniat.
- Viasz**, sárga.

a legolcsóbb napi áron.

Árjegyzékeket kívánatra küldünk.

HOFFMANN S. és V.

Budapesten.

Alkalmos, szolid és jó ajánlatokkal bíró **ügynökök** ajánlatait elfogadjuk.

Egy jókarban levő szélmalom

1 hold két éves szőlő ültetvényvel együtt Pátkán a falu közelében minden órán eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonos Kis István pátkai lakosnál, utolsó pósta Lovasberény.

Árverési hirdetmény.

Alulírott végrehajtó által közhírré tétetik, hogy néhai özvegy Zuber Pálné, született Katona Jozefa hagyatékához tartozó 3 szobabeli butorok, konyhai eszközök, élléskamarai tárgyak, a pinczében és padláson lévő több rendbeli ingóságok a székesfejérvári tek. kir. járásbírósnak 2967/1875. számú végzésre folytán 1875. évi ápril hó 20. és 21. szükségességében 22-ik napjainak mindenkor reggeli 9 órakor kezdődve azonnali készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőknek kaszárnya-utcai ezelőtt Zuber-féle házban nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kelt Székesfejérvárott, 1875. ápril 7-én.

Szöllősy Endre,

kir. jb. végrehajtó.

MÁRIÁN PÉTER

kárpitos.

Lakása Sz.-Fejérvárott gáztelep-utca 6. szám.

Ajánlja magát minden szakmájába vágó munkák gyors pontos elkészítésére jutányos áron.

Javitásokat helyben úgy vidéken elvállal.

Árverési hirdetmény.

A székesfejérvári takarékpénztár igazgatósága részéről közhírré tétetik, hogy a 24, 37, 70, 72, 93, 96, 133, 141, 142, 249, és 280. szám lejárt zálogok

f. évi április hó 27-én

délután 3 órakor

a takarékpénztár helyiségében árverés útján készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Székesfehérvárott, 1875. évi ápril hó 12.

Az igazgatóság.

Vörösmarty könyvnyomda

Székesfejérvárott, Kaszárnya-utca 6. sz. (rég. 151.)

Készít minden néven nevezendő könyvnyomdai munkát jutányos áron.

Raktárt tart

a ft. plebániák, községek és

üszvédek számára.

Videki megrendelések azonnal teljesítenek.

Ugyanitt egy tanocz minden órán felvétetik.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE tól Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tisztá és teljesen ártalmatlan RAVISSANTE bír azon erővel, az emberi bört minden sérüléstől megmenteni, utóajoktól megóvni és szépséget s ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante napokint egyszer az ujhegygyel az arezra, vagy más tostrésre dörzsöltetik, már a töbülködés után tapasztalható a majdnem esodálatos hatás. Az arezon támaszt ránczok és himlőhelyek elsimittatnak. A Ravissante ifju arczint idéz elő, a bört felhírt, frissít és finomítja; eltávoit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltekat, orrvörösséget, s a bür minden tisztátalanságait. Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak dr. Lejosse világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtek ára 1 frt. 60 kr.

Kapható nagyban és klesnyben Budapesten

Dr. LEJOSSE főraktárában király-utca 15. I. 19.

Székesfejérvárott Diebilla György gyógyszerárban.

Videki rendelmények a legszigorubb titoktartás mellett utánvéttel eszközöltönek.